

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Natura 2000-plan 2022-2027

Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal

Natura 2000-område nr. 15

Habitatområde H15

Fuglebeskyttelsesområde F1

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion: Miljøstyrelsen Nordjylland

Forsidefoto: Stilkegekrat i Sønderup Ådal

Fotograf: Miljøstyrelsen Nordjylland

ISBN:978-87-7564-463-6

Baggrundskort: © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

Udkast til Natura 2000-plan

Indhold

1. Natura 2000-planlægning	5
1.1 Synergi med anden lovgivning	7
1.2 Natura 2000-planen er bindende for myndighederne	7
1.3 Naturtilstand og gunstig bevaringsstatus.....	8
2. Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.....	10
2.1 Områdebeskrivelse	11
2.2 Områdets udpegningsgrundlag	12
2.3 Tilstand og forekomst for områdets udpegede natur og levesteder.....	13
2.3.1 Terrestriske naturtypers arealfordeling og tilstand	14
2.3.2 Sønaturtypers tilstand og forekomst.....	18
2.3.3 Forekomst af vandløbsnatur.....	20
2.3.4 Forekomst af marine naturtyper	20
2.3.5 Tilstand af levesteder for ynglefugle.....	21
3. Målsætninger	24
3.1 Overordnede målsætninger for Natura 2000-området.....	25
3.2 Konkrete målsætninger for naturtyper og arter	26
3.3 Modstridende naturinteresser.....	27
4. Indsatsprogram.....	28
4.1 Generelle retningslinjer	28
4.2 Område specifikke retningslinjer	29
4.3 Relation til vandområdeplaner.....	30
5. Bilag 1. Oversigt over grupperinger.....	31

1. Natura 2000-planlægning

Danmark er ifølge [habitatdirektivet](#) forpligtet til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som direktivet omfatter. Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af [fuglebeskyttelsesdirektivet](#), at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at bidrage til at sikre den nationale bestand af fugle omfattet af direktivet.

Danmark har valgt at gøre dette bl.a. ved en systematisk og tilbagevendende planlægning i de enkelte Natura 2000-områder. Ud fra direktivforpligtelserne og den nationale naturovervågning fastlægges indsatsen i de enkelte områder for 6-årige planperioder (dog 12-årige for skovbevoksede, fredskovpligtige arealer). Med en sådan målrettet forvaltningsindsats i områderne bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og den biologiske mangfoldighed og dermed også til gennemførelsen af EU's biodiversitetsstrategi 2030 samt FN's Verdensmål.

Der er i alt udpeget 257 Natura 2000-områder i Danmark. Et Natura 2000-område kan indeholde ét eller flere fuglebeskyttelsesområder og/eller habitatområder. Der er udpeget 269 habitatområder og 124 fuglebeskyttelsesområder i Danmark. Fuglebeskyttelses- og habitatområder kan være sammenfaldende eller ligge i umiddelbar tilknytning til hinanden.

Der er i 2021 gennemført en høring med henblik på at nyudpege eller udvide seks marine fuglebeskyttelsesområder. Det drejer sig om områderne Flensborg Fjord og Nybøl Nor, Sejerø Bugt og Nekselø, Skagerrak, Nordvestlige Kattegat, Smålandsfarvandet og Rønne Banke. De nye/udvidede fuglebeskyttelsesområder inklusiv eventuelle konsekvensrettelser af eksisterende Natura 2000-områder vil indgå i fjerde planperiode (2028-2033).

Natura 2000-planlægningen sker efter reglerne i miljømålsloven og skovloven med tilhørende bekendtgørelser. En Natura 2000-plan bygger oven på en basisanalyse, der indeholder de faktuelle oplysninger og data om området. En Natura 2000-plan består af mål for naturtilstanden og et indsatsprogram. Natura 2000-planens målsætninger og indsatsprogram er væsentlige elementer i beskyttelsen af naturtyper, fugle og arter på områdets udpegningsgrundlag. Derudover angiver de hhv. det overordnede sigte for, hvordan området skal udvikle sig og krav til indsatsen i planperioden, der er nødvendig for at sikre den nationale prioritering.

Mål og indsatser relaterer til de naturtyper, arter og fugle, som det pågældende Natura 2000-område er udpeget for at beskytte. Både de overordnede og konkrete målsætninger er langsigtede mål, der gælder for flere planperioder, mens indsatsprogrammet er kortsigtet og revideres i hver planperiode. De langsigtede målsætninger er opdateret i denne plangeneration, bl.a. på baggrund af justeringen af Natura 2000-områderne geografiske afgrænsning (gennemført i 2017-19) samt opdatering af Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag (jf. nedenstående). De konkrete målsætninger er ligeledes opdateret for at give mulighed for en mere dynamisk forvaltning. Således bygger de konkrete målsætninger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle.

Natura 2000-planen gælder for de arter og naturtyper, der har begrundet udpegningen af det enkelte område, men det bidrager også til at sikre andre arter og naturtyper i området gennem en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier.

Tilblivelse af Natura 2000-planen

Processen for tilblivelsen af en Natura 2000-plan.

Denne plan er tredje generation af Natura 2000-planer (2022-27), der også dækker de fredskovspligtige arealer. For de fredskovspligtige arealer dækket af skovloven afløser den Natura 2000-planen 2010-15, som for de fredskovspligtige arealer har været gældende frem til 2021. For alle andre arealer, arter og fugle dækket af miljøbeskyttelsesloven afløser den Natura 2000-planen 2016-21.

På baggrund af overvågningsdata har Miljøstyrelsen i 2019 gennemført en høring i forhold til justering af udpegningsgrundlaget for de enkelte Natura 2000-områder. Høringsnotatet fremlægges samtidig med igangsættelsen af høringen af Natura 2000-planerne 2022-27. Natura 2000-planerne er udarbejdet på baggrund af et bruttoudpegningsgrundlag, der omfatter udpegningsgrundlaget fra planerne for 2016-21 plus nye arter og naturtyper, der er registreret i områderne, og som falder inden for de opstillede kriterier for opdatering af udpegningsgrundlaget.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering. Desuden er der ikke i planen taget stilling til forvaltningsindsatsens lokalisering eller valgte forvaltningsmetoder.

Der er udarbejdet en miljørapport for hver enkelt natura 2000-plan efter reglerne i lovbekendtgørelse 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter. Samtidig med høringen af Natura 2000-planerne sendes miljørapporterne også i høring.

1.1 Synergi med anden lovgivning

Natura 2000-planen har fokus på arealbaserede indsatser. Indsats til bedring af vandkvaliteten i overflade- og grundvand gennemføres som led i vandplanlægningen, ligesom reduktion af kvælstofdeposition sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen. Derudover målsættes miljøtilstanden i havets økosystemer via Havstrategiplanen (II).

Vandområdeplanerne, som udarbejdes med baggrund i EU's vandrammedirektiv, er hovedinstrumentet til at sikre og forbedre tilstanden i de akvatiske naturtyper i Natura 2000-områderne. Vandområdeplanernes formål er at forbedre vandmiljøet i retning af god økologisk og kemisk tilstand (fx reduktion af kvælstofbelastning og fjernelse af spærringer), hvilket samtidig tilvejebringer grundlæggende forbedringer af vandkvaliteten til gavn for naturtyper, fugle og arter i Natura 2000-området.

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak, kan være en udfordring for mange naturligt næringsfattige naturtyper. Emission fra landbrug reguleres via husdyrgodkendelsesloven, som fastlægger den maksimale tilladte ammoniakdeposition fra lokale husdyrbrug til sårbare naturtyper for at mindske væsentlige miljøpåvirkninger.

Gennemførelse af EU's havstrategidirektiv skal sørge for, at der opnås eller opretholdes god miljøtilstand i havets økosystemer, samtidig med at der kan ske en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer. Indsatserne i indsatsprogrammet til Havstrategi II vil også bidrage til opfyldelse af målsætningerne i de marine Natura 2000-områder.

1.2 Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Alle myndigheder skal i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt lægge Natura 2000-planen til grund. Offentlige lodsejere er bundet af planens langsigtede målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På områder, hvor staten er myndighed f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, kan der følges op med nationale strategier.

Det er kommunerne, der er ansvarlig myndighed for de privatejede Natura 2000-arealer, dog er Miljøstyrelsen ansvarlig myndighed for de privatejede skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Ansvarlige myndigheder skal udarbejde bindende handleplaner for gennemførelse af Natura 2000-planen 2022-27 med fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning. Når indsatserne iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal indsatserne have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., evt. på grundlag af konsekvensvurderinger. I det omfang indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for Natura 2000-områdets forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan være andre hensyn efter lovgivningen, der spiller ind.

Der er i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde, hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med eller nødvendig for forvaltningen af området. Eventuelt konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemidler.

Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal anvendes ved væsentligheds- og konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter og tilsvarende regler om væsentligheds- og konsekvensvurdering i andre ministeriers lovgivning.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner sammen med målsætningerne for naturen i området grundlaget for handleplanen samt eventuel anden prioritering af forvaltningsindsatsen i området.

1.3 Naturtilstand og gunstig bevaringsstatus

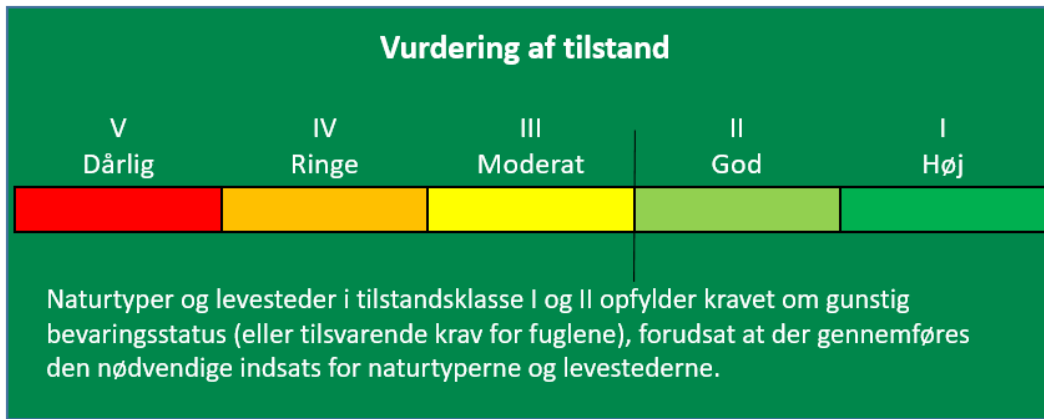
Danmark har en forpligtelse til at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der begrunder udpegningen af de enkelte Natura 2000-områder. Bevaringsstatus er en vurdering af, hvordan naturtypens eller artens tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen, de negative påvirkninger eller forvaltningen i forhold til i dag. Der er således tale om en slags prognose for naturtypernes og arternes udviklingsretning.

Danmark er ligeledes forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at bidrage til at sikre den nationale bestand af fugle omfattet af direktivet. Ligesom for habitatnaturtyper og -arter laves en vurdering for fuglene med fokus på bl.a. bestandsudvikling.

Til brug for Natura 2000-planlægningen er der for en række naturtyper samt nogle arter og fugle udviklet et naturtilstandssystem, der på baggrund af bl.a. artsammensætning og umiddelbart synlige, forvaltningsbare strukturparametre, som f.eks. tilgroning, udtørring og forstyrrelser, angiver den aktuelle tilstand for naturtypen eller artens/fuglens levested, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 653 af 19. maj 2020 om klassificering og fastsættelse af mål for naturtilstanden i internationale naturbeskyttelsesområder. Tilstanden opgøres på en skala fra I-V, hvor naturtyper eller levesteder i tilstandsklasse I og II med en vedvarende nødvendig drift og evt. sikring mod forstyrrelse svarer til gunstig bevaringsstatus eller tilsvarende for fuglenes vedkommende. For naturtyper eller arters/fugles levesteder i tilstandsklasse III-V skal der typisk gennemføres en indledende forvaltningsindsats eller regulering, før en vedvarende drift vil være tilstrækkeligt til at sikre arealet eller levestedet på sigt.

For de fugle, arter og naturtyper, hvor der ikke findes et tilstandsvurderingssystem, skal der i basisanalysen vurderes om given naturtype eller art/fugls levested er stabile, i fremgang eller i tilbagegang eller ukendt, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 653 af 19. maj 2020 om klassificering og fastsættelse af mål for naturtilstanden i internationale naturbeskyttelsesområder.

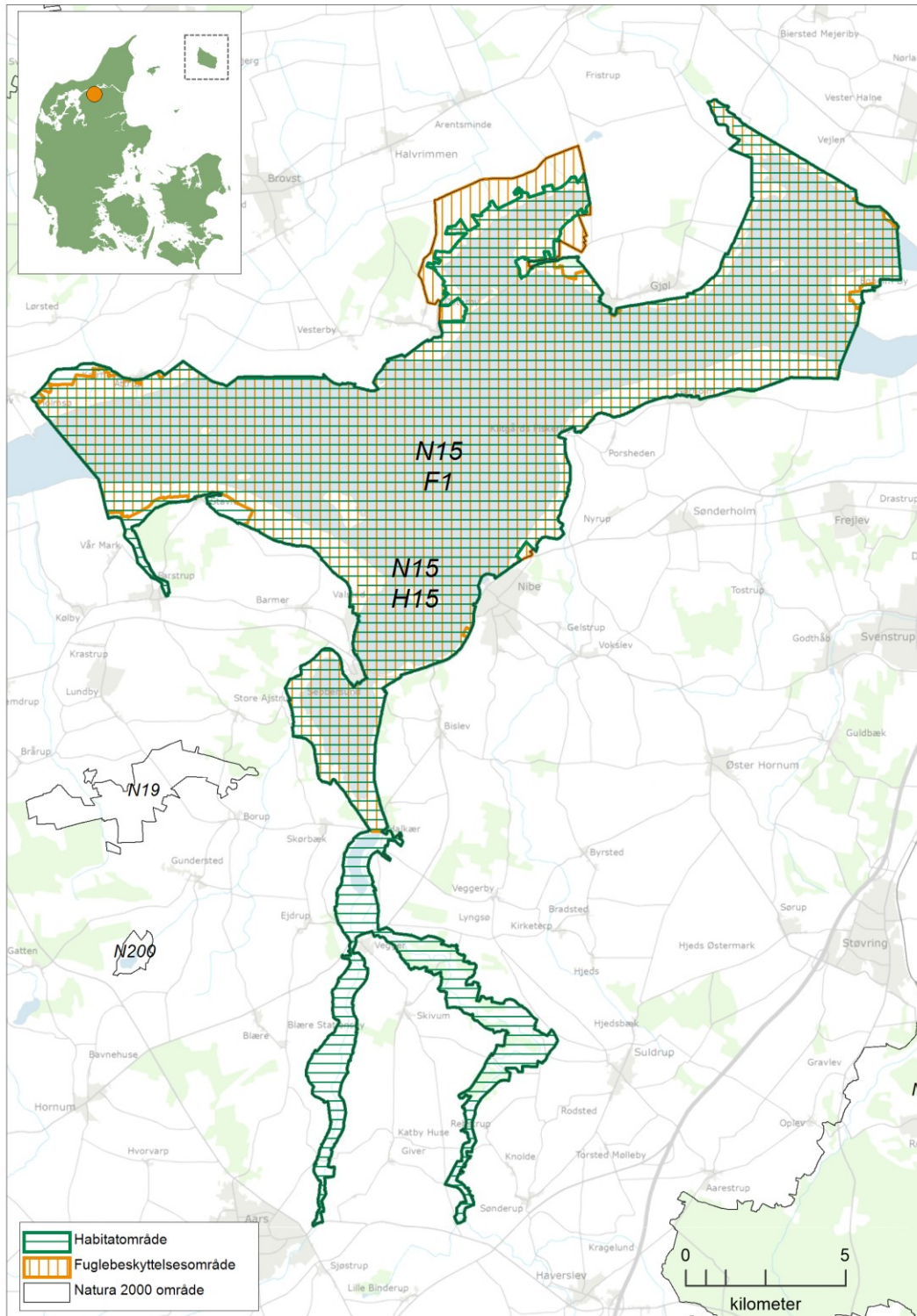

Tilstandsklasser for naturtyper.

Udvalgte forvaltningsbare parametre i tilstandssystemet gennemgås i basisanalyserne, og det kan heraf ses hvilke tiltag, der kan iværksættes for at sikre eller genoprette naturtyperne eller arterne/fuglenes levesteder.

2. Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal

Kortet viser Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-området består af habitatområde H15 Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal og fuglebeskyttelsesområde nr. 1 Ulvedybet og Nibe Bredning.

2.1 Områdebeskrivelse

Natura 2000-område nr. 15 Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal har et samlet areal på 19.840 ha, hvoraf 13.189 ha dækker marine områder og 756 ha udgøres af søer over 5 ha.

Området er afgrænset som vist på kortet. Området er udpeget som habitatområde nr. 15 Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal samt fuglebeskyttelsesområde nr. 1 Ulvedybet og Nibe Bredning. Området er primært privatejet.

Området ligger i Aalborg, Vesthimmerlands, Jammerbugt og Rebild kommuner samt inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Området ligger desuden i Havstrategidirektivets marin-atlantiske region.

Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte de store, sammenhængende strandengsarealer, kyst- og havnaturtyper samt de tilknyttede yngle- og trækfugle. Derudover er området specielt udpeget for de store sammenhængende stilkegekrat og sure overdrev samt den sjældne naturtype indlandssalteng.

De lavvandede marine områder i især Nibe og Gjøll Bredning er vigtige raste- og fourageringssteder for flere af andefuglene på udpegningsgrundlaget, bl.a. lysbuget knortegås. De store vidtstrakte strandenge udgør vigtige ynglelokaliteter for vadefuglene på udpegningsgrundlaget, ligesom de uforstyrrede holme på nationalt plan udgør vigtige ynglelokaliteter for skestork, terner og klyde. Ulvedybet er en af landets største brakvandssøer, og er samtidig en af områdets vigtigste raste- og ynglelokaliteter.

Området består mod syd af de markante ådale Halkær Ådal og Sønderup Ådal. Sønderup Ådal er formet af den næsten uregulerede Sønderup Å, og i den smalle dalbund og langs de ofte stejle kuperede dalsider findes bl.a. store sammenhængende arealer med sure overdrev og stilkegekrat. Halkær Ådal er en bred ådal med eng- og mosearealer omkring den regulerede å. I denne ådal findes den sjældne naturtype indlandssalteng. Forekomsterne af rigkær og kildevæld i de to ådale rummer flere naturperler med forekomst af bl.a. gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl. Geologiske interesser har også været i spil ved udpegningen i form af Sønderup Ådal, der er en dybt nedskåret erosionsdal med sidedale og terrasser.

I Natura 2000-området er der flere naturtyper med nationalt væsentlige forekomster. Arealerne af den marine naturtype biogene rev/mulige biogene rev samt bugter og vige, og de terrestriske naturtyper strandeng, indlandssalteng, enekrat, rigkær og stilkegekrat udgør mere end 5 % af naturtypernes samlede areal i den kontinentale biogeografiske region i Danmark. Området rummer flere særdeles vigtige forekomster af træk- og ynglefugle. Dette gælder ynglefuglene skestork og sangsvane samt trækfuglene kortnæbbet gås, skestork, klyde, pibesvane, toppet skallesluger og pibeand.

I Natura-2000-området findes følgende fredninger: Sønderup Ådal, Sønderup Ådal sydøst, Nørholm Enge, Klitgårds Skrænt, Sebbel Kloster Kirke samt Handels- og Håndværks område ved Sebbelsund. Desuden findes natur- og vildtreservaterne Nibe og Gjøll Bredning samt Ulvedybet.

Græsset strandeng nær Gjøl med et veludviklet losystem.

2.2 Områdets udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 15		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Indlandssalteng* (1340)	Forklit (2110)
	Grå/grøn klit* (2130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Gul Stenbræk (1528)	Hedepletvinge (1065)
	Kildevældsvindelsnegl (1013)	Skæv vindelsnegl (1014)
	Bæklampret (1096)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Odder (1355)
	Spættet sæl (1365)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 1		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Skestork (TY)
	Knopsvane (T)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Lysbuget knortegås (T)	Pibeand (T)
	Krikand (T)	Hvinand (T)
	Toppet skallesluger (T)	Fiskeørn (T)
	Rørhøg (Y)	Blå kærhøg (T)
	Hedehøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (TY)	Hjejle (T)
	Almindelig ryle (Y)	Brushane (Y)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Blåhals (Y)	

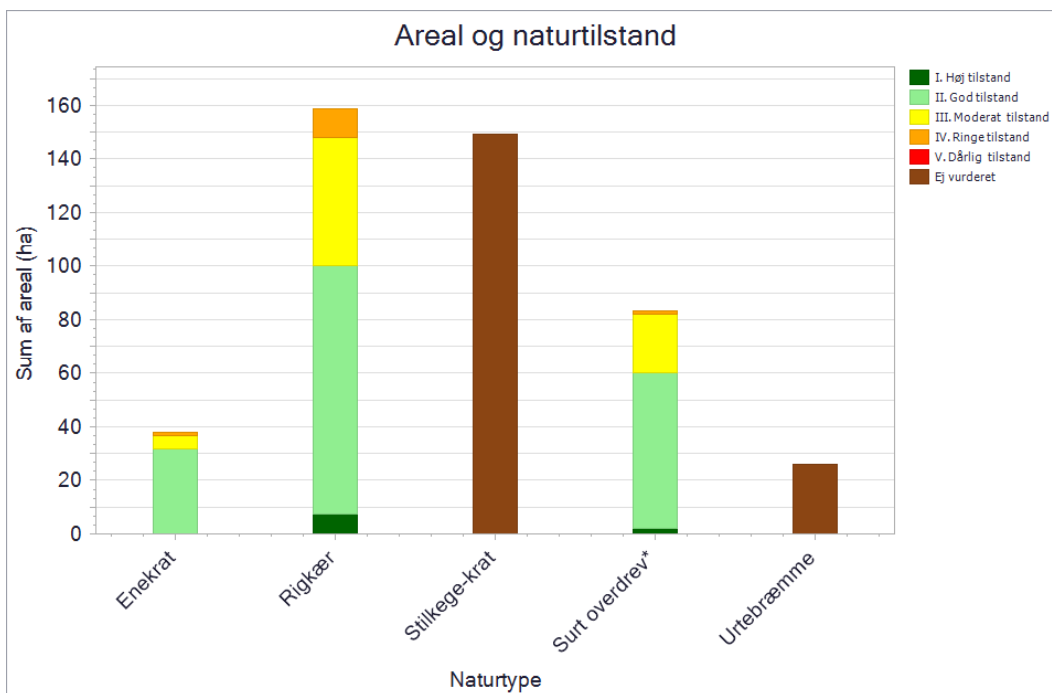
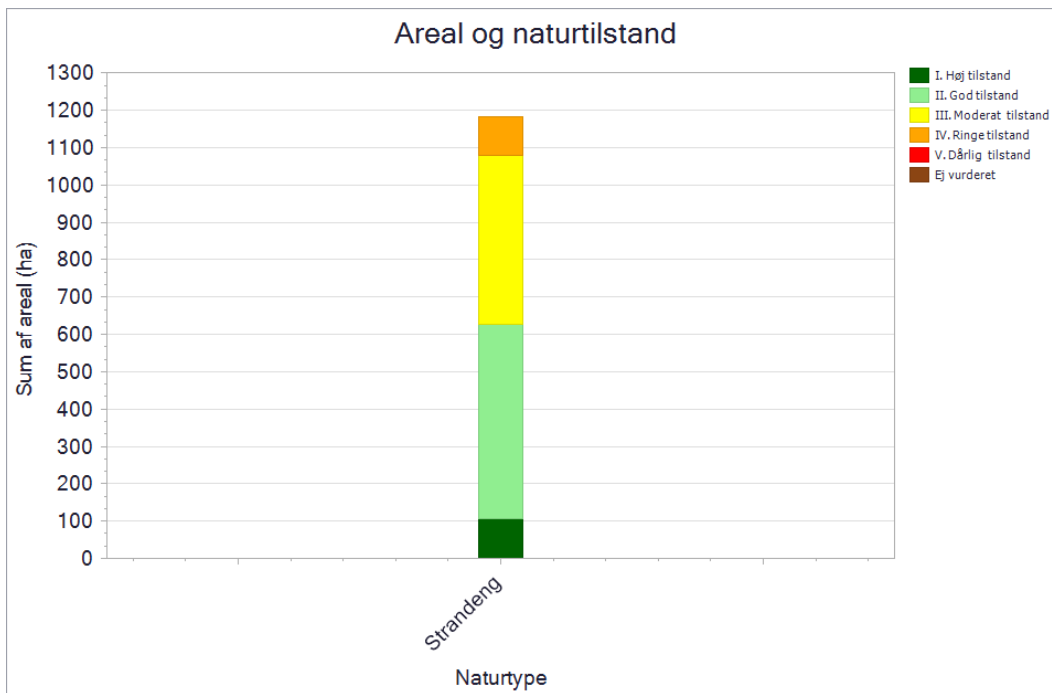
Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

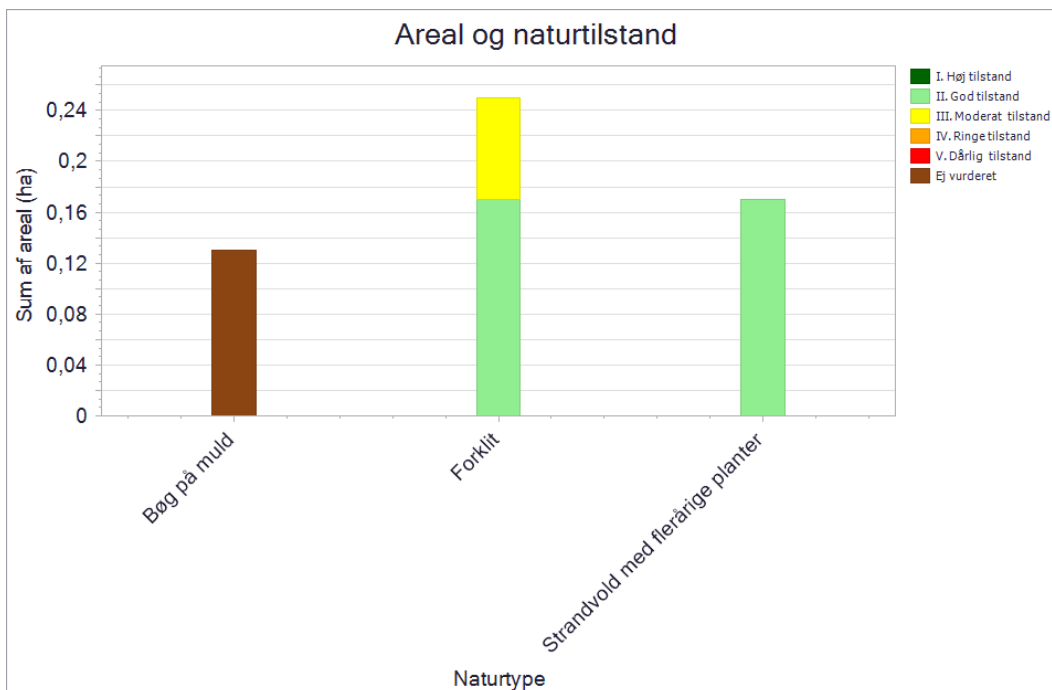
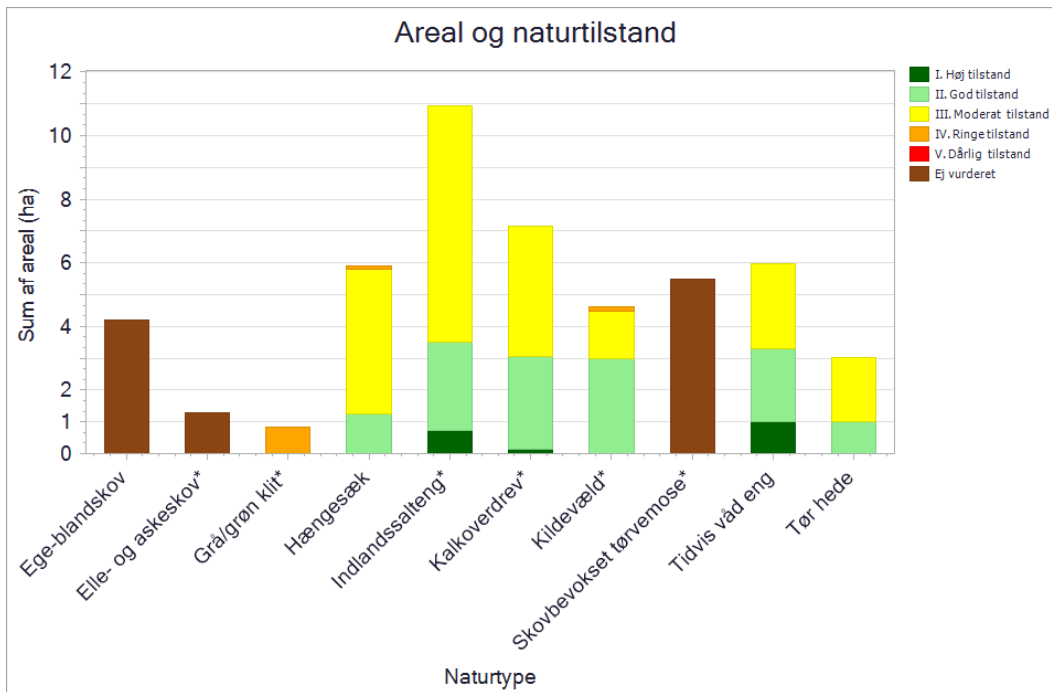
Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Dværgterne (Y) er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde F1. For trækfuglene er følgende fugle ikke tilstede i national eller international væsentlig forekomst: blå kærhøg (T) og fiskeørn (T) i fuglebeskyttelsesområde F1. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

2.3 Tilstand og forekomst for områdets udpegede natur og levesteder

For Natura 2000-områder med habitatnatur eller levestedskortlagte arter og fugle på udpegningsgrundlaget, er arealet af habitatnatur samt antallet af småsøer og levesteder, kortlagt i tredje kortlægningsperiode, vist nedenfor. For de naturtyper og levesteder for arter og fugle, hvor der er udviklet et tilstandsvurderingssystem, er den beregnede tilstand ligeledes angivet. For arter og fugle uden tilstandsvurderingssystem henvises til basisanalysen og [MiljøGIS](#). Se desuden basisanalysen for beskrivelse af metoder og en mere detaljeret omtale af naturens tilstand i området.

2.3.1 Terrestriske naturtypers arealfordeling og tilstand

De kortlagte naturtypers areal fordelt på tilstandsklasser ved kortlægningen i 2016-19. Pga. pladshensyn har det ikke været muligt at vise data mere detaljeret, end det er tilfældet i planens figurer. En mere detaljeret præsentation af data findes i basisanalysen for området eller i [MiljøGIS](#). Her vises data for Natura 2000-basisanalyserne, revideret i 2021. Dette er de data, der ligger til grund for forslag til Natura 2000-planer 2022-27.

Arealet med strandeng (1330) er overvejende i god/høj (primært god) tilstand. Ved den seneste naturtypekortlægning er 626 ha i god/høj tilstand og 555 ha er i moderat/ringe tilstand. Strandengene i god/høj tilstand er generelt karakteriseret ved at være afgræssede og med relativ lav, artsrig vegetation, være fri for invasive arter og vedplanter samt have fri dynamik i forhold til kysten. Områdets strandenge i moderat/ringe tilstand er primært præget af et forholdsvis ringe artsindeks eller høj vegetation, og findes bl.a. i Ulvedybet og Halkær Bredning, hvor strandengene ikke er så saltpåvirkede samt på flere af holmene i Limfjorden. Godt 40 % af det samlede

strandengsareal i moderat/ringe tilstand er dog registreret som strandrørsump, hvor en høj græs- og urtevegetation og et ringe artsindeks vil være en naturlig tilstand for naturtypen.

Arealet med surt overdrev (6230) er overvejende i god/høj (primært god) tilstand. Ved de seneste naturtypekortlægning er godt 60 ha i god tilstand og knap 23 ha i moderat/ringe (primært moderat) tilstand. Overdrevsarealerne i god tilstand er generelt karakteriseret ved at være afgræssede arealer med artsrig urtevegetation og relativt mange særligt følsomme arter. Områdets sure overdrev i moderat tilstand er præget af et forholdsvis ringe artsindeks, tilgroning med høj græs- og urtevegetation samt vedplanter. Endvidere er der stedvis tilgroning med problemarten gyvel. Andelen af sure overdrev i moderat/ringe tilstand er steget mellem de to seneste kortlægningsrunder, hvilket bl.a. hænger sammen med at der er registreret øget tilgroning på disse overdrev, og at flere af de nykortlagte sure overdrev, der ligger inden for udvidelserne af habitatområdet er i moderat tilstand.

Arealet med kalkoverdrev (6210) er overvejende i moderat tilstand. Ved den seneste kortlægning er godt tre ha i god/høj (primært god) tilstand og fire ha i moderat tilstand. Overdrevsarealerne i god tilstand er bl.a. karakteriseret ved, at der er pleje arealerne, ingen invasive arter, og der er en relativt lav vegetationshøjde på størstedelen af arealet. Områdets kalkoverdrev i moderat tilstand er præget af tilgroning med vedplanter, høj græs- og urtevegetation samt flere steder af ringe artsindhold. Tilstanden af kalkoverdrevene i området er forbedret i forhold til sidste kortlægning, hvilket bl.a. hænger sammen med at der registreret flere særligt følsomme arter og mindre tilgroning med høj græs- og urtevegetation på nogle af arealerne i den seneste kortlægningsrunde.

Arealet af rigkær (7230) er overvejende i god/høj (primært god) tilstand. Ved den seneste naturtypekortlægning er ca. 101 ha i god/høj tilstand og ca. 58 ha i moderat/ringe tilstand. Områdets rigkær i god tilstand er præget af et godt artsindeks med bl.a. mange særligt følsomme arter, pleje i form af afgræsning og en vandstand i eller over jordoverfladen. På arealerne i moderat tilstand er manglende pleje og deraf følgende tilgroning i høje urter, tilgroning i vedplanter og/eller et lavt artsindeks med bl.a. en eller flere problemarter nogle væsentlige årsager til tilstanden. Mellem de to seneste naturtypekortlægninger er arealet med rigkær i god tilstand steget med ca. 3 ha. Der er bl.a. registreret pleje og færre vedplanter i et større rigkær, der ikke tidligere har været plejet. Områdets rigkær i moderat/ringe tilstand er især præget af tilgroning med høj græs-/urtevegetation. Stedvist er arealerne præget af tilgroning med vedplanter eller ringe artsindhold, mens der er registreret uhensigtsmæssig hydrologi i varierende omfang på 2/3 dele af arealet. Tilstanden af rigkærene er samlet set forbedret i forhold til sidste kortlægning, hvilket bl.a. hænger sammen med et højere artsindeks og lidt mindre tilgroning på arealerne i den seneste kortlægning.

Arealet med kildevæld (7220) er overvejende i god tilstand. Ved seneste naturtypekortlægning er knap 3 ha i god tilstand og godt 1,5 ha i moderat/ringe (primært moderat) tilstand. Områdets kildevæld i moderat/ringe tilstand er præget af ringe artsindhold, høj græs- og urtevegetation samt tilgroning med vedplanter. Omtrent ½ ha af de kortlagte kilder i moderat/ringe tilstand er dog skovkilder, hvor lavt artsindhold og høj dækning af vedplanter vil være en naturlig tilstand for naturtypen. Andelen af kildevæld i god/høj tilstand er faldet ved den seneste kortlægning, hvilket bl.a. hænger sammen med de arealmæssige ændringer.

Arealet med hængesæk (7140) er overvejende i moderat/ringe (primært moderat) tilstand. Der er registreret knap 6 ha med naturtypen ved den seneste kortlægning, hvor godt 4,5 ha er i moderat/ringe tilstand, mens 1,3 ha i god tilstand. Områdets hængesække i moderat/ringe tilstand er præget af forholdsvis ringe artsindhold samt høj græs- og urtevegetation. Et enkelt areal i moderat/ringe tilstand er præget af tilgroning med vedplanter. Arealet med hængesæk i moderat tilstand er steget ved den seneste kortlægning, hvilket primært hænger sammen at flere af de nykortlagte hængesække er i moderat tilstand.

Arealet med tidvis våd eng (6410) er overvejende i god/høj (primært god) tilstand. Ved den seneste naturtypekortlægning er godt 3 ha i god/høj tilstand og godt 2,5 ha i moderat tilstand. Områdets tidvise våde enge i moderat tilstand er præget af forholdsvist ringe artsindhold.

Arealet med tør hede (4030) er overvejende i moderat tilstand. Ved den seneste naturtypekortlægning er ca. 2 ha i moderat tilstand og 1 ha i god tilstand. Områdets tørre heder i moderat tilstand er præget af tilgroning med vedplanter, udbredt forekomst af bølget bunke samt udbredte angreb fra lyngens bladbiller.

Arealet med enekrat (5130) er overvejende i god tilstand. Ved den seneste naturtypekortlægning er knap 32 ha i god tilstand og godt 6 ha i moderat/ringe tilstand. En væsentlig årsag til god tilstand for enekrat i området er pleje på størstedelen af arealet. På arealerne med moderat/ringe tilstand er lavt artsindeks med bl.a. flere problemarter, manglende pleje, tilgroning i høje græsser og urter, tilgroning i andre vedplanter og/eller forekomst af invasive arter nogle væsentlige årsager til tilstanden. Områdets enekrat i moderat/ringe tilstand er stedvist præget af forholdsvist ringe artsindeks, høj græs- og urtevegetation samt stedvis forekomst af gyvel.

Arealet med indlandssalteng (1340) er overvejende i moderat tilstand. Ved den seneste naturtypekortlægning er knap 7,5 ha i moderat tilstand og ca. 3,2 ha i god/høj (primært god) tilstand. Områdets indlandssaltenge i moderat tilstand er præget af forholdsvist ringe artsindeks samt høj græs- og urtevegetation.

Arealet med forklit (2110) er overvejende i god tilstand. Ved den seneste naturtypekortlægning er ca. 2/3 af arealet i god tilstand, mens 1/3 af arealet er i moderat tilstand. Andelen af forklit i moderat tilstand er steget ved den seneste kortlægning, og hænger sammen med det relativt lave artsindeks på et nykortlagt areal ved Klitgårde fiskerleje.

Arealet med grå/grøn klit (2130) er i ringe tilstand bl.a. pga. forekomst af den invasive art rynket rose på arealet samt et lavt artsindeks.

Strandvold med flerårig vegetation (1220). Naturtypen strandvold med flerårig vegetation findes på et enkelt areal lige nord for Klitgårds Fiskerleje på knap 0,2 ha. Det er første gang at naturtypen er kortlagt inden for området. Arealet er i god tilstand, og har fri dynamik i forhold til kysten.

Der er kortlagt 4 forekomster med naturtypen urtebræmme (6430) langs vandløb i dette område. Naturtypen har ikke et tilstandssystem.

I naturtypen stilkekrat (9190) er der registreret mindre end 1 store træer/ha på ca. 2/3 af arealet, og 1-5 store træer/ha knap 1/3 af arealet, mens der på få hektar er registreret over 10 store træer/ha. Der er registreret mindre end 1 stykke stående dødt ved/ha på knap halvdelen af arealet, mens der er 1-5 stykker dødt stående ved på den resterende del. Desuden er der registreret 1-5 stykker liggende dødt ved/ha på ca. 2/3 af arealet, mens der er registreret over 6 stykker liggende dødt ved/ha på den resterende del.

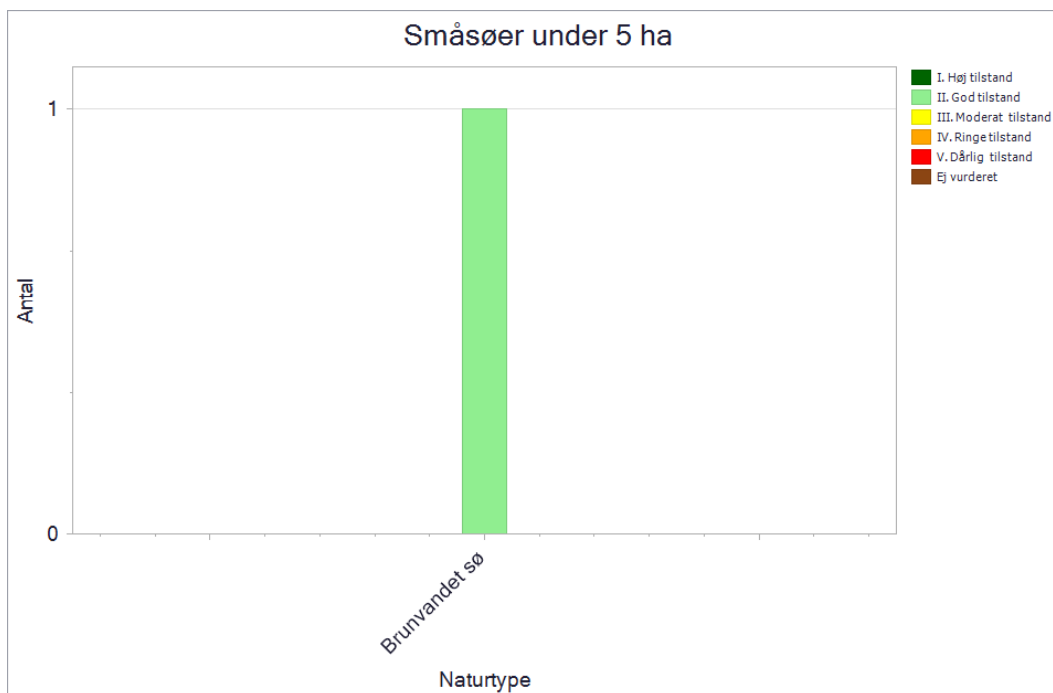
I naturtypen skovbevokset tørvemose (91D0) er der registreret 1-5 store træer/ha på hele arealet. Der er registreret 1-5 stykker stående dødt ved på 90 % af arealet, mens der er registreret 6-10 stykker stående dødt ved/ha på den resterende del. Der er desuden registreret mindre end 1 stykker liggende dødt ved/ha på ca. halvdelen af arealet og 1-5 stykker liggende dødt ved på den resterende del.

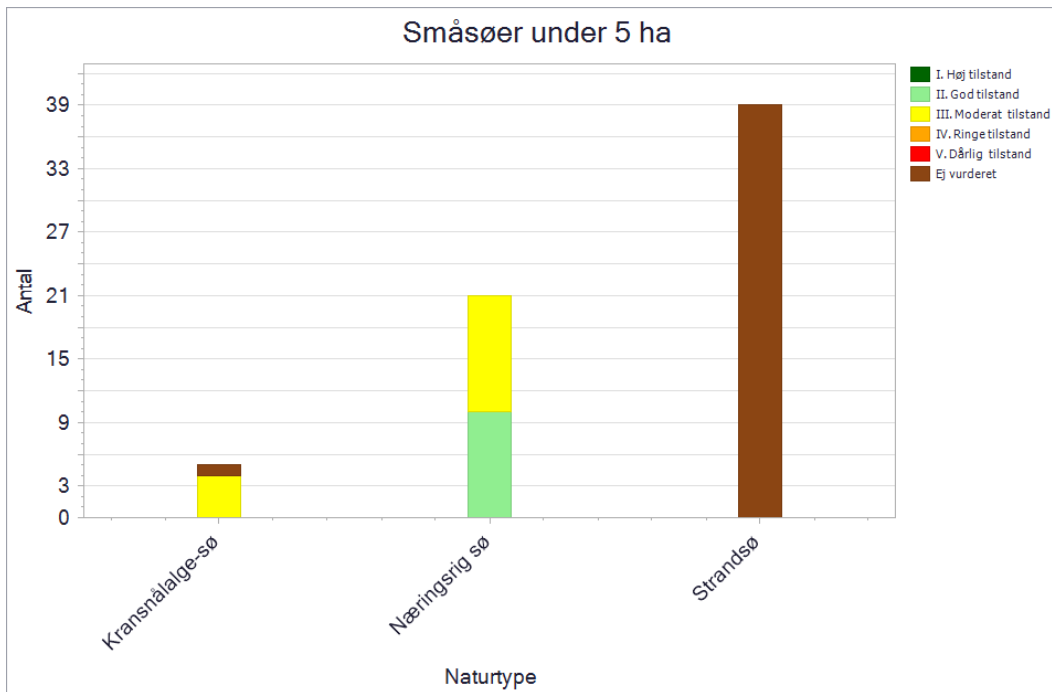
I naturtypen egeblandskov (9160) er der registreret mindre end 1 store træer/ha på 60 % af arealet og 6-10 store træer/ha på den resterende del. Der er registreret mindre end 1 stykker liggende dødt ved på 60 % af arealet og 6-10 stykker liggende dødt ved/ha på den resterende del. Der er desuden registreret mindre end 1 stykker stående dødt ved/ha på 60 % af arealet, og 1-5 stykker stående dødt ved på den resterende del.

I naturtypen elle- og askeskov (91E0) er der registreret mindre end 1 store træer/ha på knap halvdelen af arealet, og mere end 10 store træer/ha på den anden halvdel. Der er registreret 1-5 stykker liggende dødt ved på knap halvdelen af arealet, og mere end 10 stykker liggende dødt ved/ha på den anden halvdel. Der er desuden registreret 1-5 stykker stående dødt ved/ha på knap halvdelen af arealet, og 6-10 stykker stående dødt ved på den resterende del.

I naturtypen bøg på muld (9130) er der registreret mere end 10 store træer/ha på hele arealet. Der er desuden registreret mere end 10 stykker liggende og stående dødt ved på hele arealet.

2.3.2 Sønaturtypers tilstand og forekomst

Antal og tilstand af de kortlagte små søer i området.

I Natura 2000-området er der kortlagt i alt 66 små søer under 5 ha.

Fem af disse små søer er kortlagt med habitatnaturtypen kransnålalgesø (3140), hvor af fire af søerne er beregnet til at være i moderat tilstand og en ikke er der ikke beregnet tilstand for. Søerne i moderat tilstand er præget af manglende græsning, det betyder der i søen er forekomst af trådalger og rørskov. Søerne har desuden en meget lav artsrigdom.

21 søer er kortlagt med habitatnaturtypen næringsrig sø (3150), 10 af de søer er beregnet til at være i god tilstand og 11 er beregnet til at være i moderat tilstand. Søerne i god tilstand har ingen trådalger og kun ubetydelige forekomster af rørskov, hvilket giver gode lysforhold til den øvrige vegetation. Søerne har høj artsrigdom domineret af frøbid og arter af andemad. Søerne i moderat tilstand har udbredte forekomster af trådalger og rørskov og er tydeligt påvirket af næringsstoffer. Søerne har derfor en lavere artsrigdom end søer i god tilstand.

Den sidste sø er af habitatnaturtypen brunvandet sø (3160), denne sø er beregnet til at være i god tilstand.

29 søer er kortlagt som strandsøer (1150), disse saltpåvirkede, kystnære strandengssøer er der endnu ikke beregnet en tilstand for.

I dette område er der tre store søer over 5 ha, to af søerne er kortlagt som laguner (1150) og en sø er kortlagt som næringsrig sø (3150). Nedenfor gennemgås søerne. Alle søer over 5 ha er omfattet af vandområdeplanen og man kan læse mere om dem på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Halkær Sø

Halkær sø er en lavvandet sø på 85 ha og har en maxdybde på 1,5 m. Søen er kortlagt som naturtypen næringsrig sø (3150) og ligger sydvest for Aalborg. Søen blev etableret i 2005 som et naturgenopretningsprojekt. Søen har en relativ artsrig vegetation med 12 arter. Der er ikke lavet fiskeundersøgelser i søen i sidste planperiode. I basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 er det foreløbige miljømål for Halkær Sø god økologisk tilstand, hvilket er vurderet på baggrund af den

aktuelle tilstand af fytoplankton og vandplanter. Søen er anlagt med henblik på nærringsstoffjernelse og for disse søer er det foreløbige miljømål fastsat til den aktuelle tilstand.

Ulvedybet

Ulvedybet er en lavvandet sø på 629 ha og har en maxdybde på 1,8 m. Søen er kortlagt som en lagune (1150) og ligger vest for Aalborg på nordsiden af Limfjorden. Søen er den sidste rest af et stort vådområde, der er blevet drænet de sidste 100 år. Søen er en vigtig ynglelokalitet for ande- og vadefugle samt rastelokalitet for trækfugle. Vegetationen i søen er grundet saliniteten en blanding af ferskvands og marine plantearter. Fiskebestanden i søen er domineret af smelt og trepigget hundestejle, der er dog fundet i alt 14 fiskearter i søen bl.a. marine arter som sild. Miljømålet for Ulvedybet er en god økologisk tilstand. I basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 er søen vurderet til at have en dårlig økologisk tilstand på grund af indholdet af fytoplankton.

Ulvedybet syd

Ulvedybet Syd er en lavvandet sø på 43 ha og har en maxdybde på 0,5 m. Søen er kortlagt som en lagune (1150) og ligger sydvest for Ulvedybet. Søen er ligesom ulvedybet en vigtig ynglelokalitet for ande- og vadefugle samt rastelokalitet for trækfugle. Søens vegetation er artsfattig og består af ferskvands og marine arter. Der er ikke lavet fiskeundersøgelser i søen i sidste planperiode. Miljømålet for Ulvedybet syd er en god økologisk tilstand. I basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 er søen vurderet til at have en dårlig økologisk tilstand på grund af indholdet af fytoplankton.

2.3.3 Forekomst af vandløbsnatur

Naturtype	Naturtype nr.	Længde (km)
Vandløb med vandplanter	3260	54,6

Tabellen viser længden af kortlagt vandløbsnaturtype i området.

I dette område findes der ca. 68,7 km vandløb, der er omfattet af vandområdeplanen for Jylland og Fyn. Habitatnaturtypen vandløb med vandplanter (3260) er registreret på 54,6 km i blandt andet Torsted Bæk, Sønderup Å, Halkær Å, Vår Å og Binderup Å.

2.3.4 Forekomst af marine naturtyper

Naturtype	Naturtype nr.	Kortlægningsår	Kortlagt areal
Sandbanke	1110	2012	1.477 ha
Vadeflade	1140	2004	2.492 ha
Kystlaguner og strandsøer	1150	2004	600 ha
Bugter og vige	1160	2004	8.605 ha
Biogene rev	1170	2012	23 ha

Tabellen viser arealet af områdets kortlagte marine naturtyper og kortlægningsåret.

Områdets marine naturtyper er kortlagt i 2004 og 2012, og i den forbindelse er der kortlagt 5 marine naturtyper i form af sandbanker (1110), vadeflader (1140), kystlaguner og strandsøer (1150), bugter og vige (1160) og rev (1170).

Vadeflade (1140) findes langs kysten i hele habitatområdet, hovedsageligt i den østlige del ved øen Egholm. Naturtypen er kendt for at huse mange hvirvelløse dyr, og er derfor af stor betydning som fourageringsgrundlag for vadefugle. Omkring Egholm er naturtypen især af betydning for lysbuget knortegæs.

Der findes kystlaguner og strandsøer (1150) indenfor habitatområdet i vejen, ved Ulvedybet.

Bugter og vige (1160) er den dominerende marine naturtype i habitatområdet. Inden for denne naturtype er ålegræs meget udbredt, især ved Nibe Bredning.

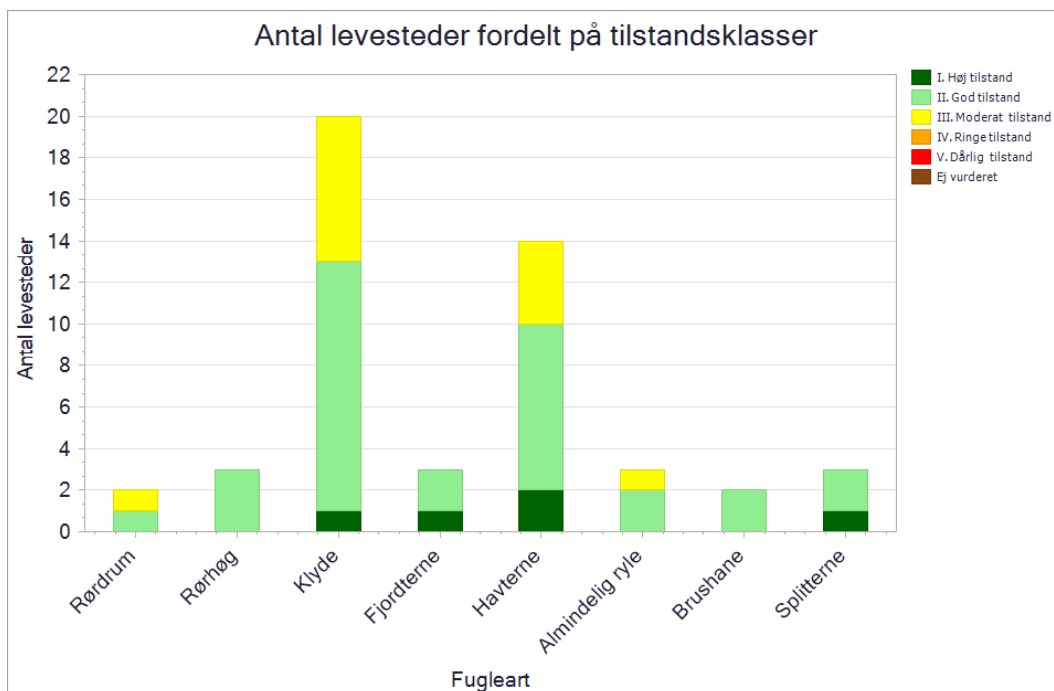
I den centrale del af Nibe Bredning findes en række systemer af barrer relateret til det gennemstrømmende vand samt revlesystemer i de kystnære dele som alle tilhører naturtypen sandbanker (1110). Sandbankerne ligger meget lavvandet med en dybde på kun 1-6 m. Faunadækningen på sandbankerne ligger mellem 1-10 % og består af blåmuslinger, strandsnegle, søanemone samt mange flere. Af makroalger er der registreret plysalge, løs søsalat og buskformede rødalger samt ålegræs. Dækningsgraden varierer mellem 2-40 % med højeste dækningsgrader de steder, der blev fundet ålegræs.

Der er i habitatområdet registreret 2 lokaliteter med biogene rev. Revene ligger på ca. 3-6 m dybde og består af mellem 30-60 % dække af blåmuslinger. Muslingerne overtræder i bankeformationer som kan bruges som fasthæftningssubstrat for andre dyr, fx. dyriske svampe.

2.3.5 Tilstand af levesteder for ynglefugle

Kortlægningen af ynglefuglenes levesteder er foretaget i 2017-19, og den beregnede tilstand fremgår af nedenstående diagram.

De enkelte levesteders tilstand kan ses på Miljøstyrelsens digitale kort i [MiljøGIS](#).

Antal og tilstand af de kortlagte levesteder for ynglefugle.

Der er kortlagt 20 levesteder for klyde inden for dette fuglebeskyttelsesområde, hvoraf 13 levesteder er i god/høj tilstand, mens 7 levesteder er i moderat tilstand. Der er kortlagt levesteder på holmene i Limfjorden samt på flere strandenge i området, bl.a. i Ulvedybet, ved Kytterne, på Egholm, Nørholm Enge samt Staun, Barmer og Valsted Enge. De kortlagte levesteder på holmene og på strandengene syd for fjorden er i god/høj tilstand, og er generelt kendetegnet ved at have en god vegetationsstruktur, være uforstyrrede og med lav risiko for overskylning af rederne.

Levestederne på holmene er endvidere isolerede fra fastlandet og er dermed svært tilgængelige for ræve og landlevende rovdyr. På holmen ved lufthavnen og på Startøtterne er der registreret en hættemågekoloni, der bidrager yderligere til beskyttelse mod prædation af æg og unger.

Levestederne ved Ulvedybet og på strandenge nord for fjorden er i moderat tilstand, og er generelt kendetegnet ved risiko for bortskylning af reder samt at være tilgængelige for ræv og andre rovdyr ved lavvande.

Med områdets mange isolerede øer og holme samt større velafgræssede strandenge vurderes der at være gode muligheder for fortsat at opretholde en fast, større ynglebestand i området.

Ynglebestanden vurderes dog, at være negativt påvirket af tilgængelighed for ræv på øerne og strandengene ved lavvande samt risiko for bortskylning af reder.

Der er kortlagt 3 levesteder for rørhøg inden for området ved henholdsvis Haldager Vejle, Ulvedybet og den sydlige ende af Halkær bredning. Levestederne er alle beregnet til at være i god tilstand. Den gode tilstand skyldes primært, at der er store sammenhængende og våde arealer med rørskov, hvor der samtidig er registreret ingen eller ringe forstyrrelser.

Med tre velegnede levesteder i området vurderes der at være tilstrækkelige, uforstyrrede ynglehabitater til en fast ynglebestand, og der vurderes ikke at være aktuelle trusler for artens fortsatte yngleforekomst i dette Natura 2000-område.

Der er kortlagt 2 levesteder for rørdrum inden for dette fuglebeskyttelsesområde, et i Ulvedybet og et ved Haldager Vejle. Levestedet ved Ulvedybet, der består af flere mindre delområder, er beregnet til at være i god tilstand, og bl.a. karakteriseret ved tæt rørskov uden forstyrrelse, hvilket skaber gode yngle- og fourageringsmuligheder for rørdrum. Levestedet ved Haldager Vejle er beregnet til at være i moderat tilstand, hvilket bl.a. skyldes at rørskoven er mere åben og at der er registreret afvanding på arealet. Dette gør levestedet mere tilgængeligt for rovdyr, og øger risikoen for prædation af æg og unger.

På baggrund af de sammenhængende rørskovsarealer i området vurderes der at være forudsætninger for en ynglebestand af rørdrum i området. Ynglebestanden vurderes dog i nogen grad, at være negativt påvirket af afvanding samt prædation i de tørre dele af levestederne.

Inden for dette fuglebeskyttelsesområde er der kortlagt 3 levesteder for almindelig ryle, et ved Nørholm Enge og to i Ulvedybet. De to levesteder i Ulvedybet har god tilstand, mens levestedet på Nørholm Enge har moderat tilstand. Dette skyldes primært lav vandstand på engarealerne samt risiko for prædation af æg og unger.

På trods af at arten gennem en årrække ikke har ynglet i området, så findes det fortsat en række egnede ynglelokaliteter på enge og strandenge langs Nibe Bredning. En ynglebestand vurderes dog, at være negativt påvirket af lav vandstand på engarealerne og prædation fra ræve og andre rovdyr.

Der er kortlagt 2 levesteder i den østlige del af Ulvedybet for Brushane, som er beregnet til at være i god tilstand pga. vegetationshøjde og høj vandstand med vandfyldte eller mudrede pander og loer.

På trods af at arten gennem en årrække ikke har ynglet i området, så findes det fortsat en række egnede ynglelokaliteter i Ulvedybet. En ynglebestand vurderes dog, at være negativt påvirket af lav vandstand på engarealerne og prædation fra ræve og andre rovdyr.

Der er kortlagt 3 levesteder for splitterne i området, et på dele af Klosterholm/Startøtterne, et på en lille holm nordvest for Klosterholm samt et på Fruens holm. De kortlagte levesteder er beregnet til at være i god/høj tilstand, hvilket bl.a. skyldes at de er uforstyrrede og svært tilgængelige for rovdyr. På trods af at arten gennem en årrække ikke har ynglet i området, så findes det fortsat en række egnede ynglelokaliteter på øer og holme i Nibe Bredning, og lokalt vurderes der ikke at være væsentlige, aktuelle trusler mod artens yngleforekomst.

Der er kortlagt 3 levesteder for fjordterne på henholdsvis Klosterholm/Startøtterne, på Vårholm/Kyøholm samt en lille holm nordvest for Klosterholm. De kortlagte levesteder er i god/høj tilstand, hvilket bl.a. skyldes at de har en god vegetationsstruktur, er uforstyrrede og svært tilgængelige for rovdyr.

Levestederne for fjordterne er generelt vurderet til at være gode, da vegetationsstrukturen og isolationen fra fastlandet de fleste steder tilgodeser artens behov for en fast ynglebestand. Lokalt vurderes der ikke at være væsentlige, aktuelle trusler mod artens yngleforekomst.

Der er kortlagt 14 levesteder for havterne på holmene i Limfjorden samt i Ulvedybet og på Kytterne. De 10 kortlagte levesteder på holmene er i god eller høj tilstand, hvilket bl.a. hænger sammen med at levestederne har en god vegetationsstruktur, er uforstyrrede og svært tilgængelige for rovdyr. Det kortlagte levested på Kytterne og de tre levesteder i Ulvedybet er i moderat tilstand, hvilket hænger sammen med ynglestedernes tilgængelighed for rovdyr og stedvis risiko for bortskylning af reder.

Levestederne for havterne er generelt vurderet til at være gode, da vegetationsstrukturen og isolationen fra fastlandet de fleste steder tilgodeser artens behov for en fast ynglebestand. En ynglebestand vurderes dog, at være negativt påvirket af risiko for bortskylning af reder i Ulvedybet samt prædation fra ræve og andre rovdyr på fastlandslokaliteterne.

3. Målsætninger

Den **overordnede målsætning** for området angiver det overordnede og langsigtede sigte for, hvordan området skal udvikle sig for såvel at sikre det konkrete områdes integritet og for at bidrage til opnåelse af gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter. Der er i den overordnede målsætning taget højde for områdets naturmæssige potentiale, og for om det rummer forekomster, der er af stor vigtighed nationalt og/eller biogeografisk. En betydning, der er vurderet ud fra:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få nationale/biogeografiske forekomster
- Arter eller naturtyper med stærkt ugunstig bevaringsstatus eller fugle med faldende bevaringstrend og som også er truede jf. rødlisten
- Naturtyper, der findes i særlig stor forekomst i Danmark set i forhold til det samlede areal i EU

De **konkrete målsætninger** fastlægger de langsigtede mål for udvikling i areal og tilstand for naturtyper og arters levesteder. De konkrete mål tager udgangspunkt i den tilstand, som er beregnet for naturtyper og arters levesteder efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er et tilstandsvurderingssystem, skal området bidrage til at gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes tage udgangspunkt i den bedste faglige viden, hvilket kan være udvalgte strukturparametre, udbredelse m.v.

De konkrete målsætninger bygger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle. For naturtyperne tages der udgangspunkt i en række økologiske forhold, der er med til at definere potentialet for naturtypernes tilstedeværelse. For fuglene tages der udgangspunkt i deres levesteder eller bestandsstørrelse. Samlet set vil der være et større fokus på mere naturlig dynamik og naturlig variation naturtyperne, arterne og fuglene imellem. Se oversigt over, hvilke naturtyper, arter og fugle de forskellige grupper indeholder, i bilag 1.

Generelt gælder det, at målsætningerne rækker ud over den enkelte planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold, og som desuden afspejler en afvejning af eventuelt modstridende naturinteresser.

Myndighederne skal tage udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning, hvormed der sikres en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.

Målsætningen for området er således grundlaget for vurderingen af planer og projekter, som skal foretages i henhold til de regler, der gennemfører habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Det gøres bl.a. efter habitatbekendtgørelsen og naturbeskyttelseslovens § 19 b og skovlovens § 17, der skal sikre, at udpegningsgrundlaget i området ikke skades. Herunder gælder især, at arealet af naturtyper og levesteder for arter er stabilt eller i udbredelse, at naturtypernes strukturer og funktioner fortsat er til stede, og at bestande af arterne viser, at arten på lang sigt vil kunne opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder.

3.1 Overordnede målsætninger for Natura 2000-området

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.

Målet er, at områdets fjord- og kystnatur udgør et stort sammenhængende naturområde med fjorden, småøerne og strandengene som vidtstrakte og sammenhængende forekomster, der rummer velegnede levesteder for eng-, hav- og kystfugle samt sæler.

Målet for områdets to ådale er, at ådalene bevares som sammenhængende naturlandskab med lavtvoksende og lysåbne naturområder. I Sønderup Ådal bevares forekomster af lysåben natur og skovnatur i mosaik.

Områdets vidtstrakte marine naturtyper (1110, 1140, 1150, 1160, 1170) samt strandengsarealerne (1330) sikres. Ligeledes sikres de lysåbne naturtyper, indlandssalteng (1340), enekrat (5130), kalkoverdrev (6210), surt overdrev (6230), kildevæld (7220), rigkær (7230), tidvis våd eng (6410) samt skovnaturtypen stilkekrat (9190), og arealet af de terrestriske naturtyper søges udvidet og sammenkædet, hvor det er muligt. Områdets vandløb med vandplanter (3260) og urtebræmmer (6430) sikres. Nævnte naturtyper har enten stærkt ugunstig bevaringsstatus, særlige forekomster i Danmark eller biogeografisk store forekomster i området.

For områdets marine naturtyper sikres en rig bundvegetation og fauna, som bl.a. kan sikre fødegrundlaget for områdets fugle. Området sikres som et godt levested for den større forekomst af spættet sæl.

Levesteder for gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl sikres, og udvides og sammenbindes hvor det er muligt. De nævnte arter har stærkt ugunstig bevaringsstatus.

Det er målet at fuglebeskyttelsesområdets vidtstrakte strandenge og uforstyrrede holme fortsat sikres som nationalt vigtige ynglelokaliteter for skestork, havterne og klyde, hvor de to sidstnævnte gennem en årrække har været i tilbagegang på nationalt plan. Der sikres ligeledes levesteder for blåhals, som i den seneste årrække har udvidet sin danske ynglebestand betragteligt, og nu også findes med en stor bestand i dette område, hvor den yngler spredt i det meste af området. Strandengene ved Ulvedybet var tidligere kernelokaliteter for engfuglene brushane og almindelig ryle. Begge arter er nu forsvundet som ynglefugle fra området.

Fuglebeskyttelsesområdet har international værdi for en række af områdets trækfuglearter. For svanearterne: knop-, sang- og pibesvane, de tre gåsearter: bram-, kortnæbbet- og lysbuget knortegås og en række vand- og andefuglearter hvinand, toppet skallesluger, blichøne og pibeand er det målet, at områdets lavvandede marine områder i Nibe og Gjøl Bredning, Ulvedybet og de tilknyttede strandenges store værdi som raste- og overnatningsområde opretholdes og sikres. Derudover sikres raste- og overnatningsområderne for hjejle, så arten fortsat kan finde uforstyrrede områder inden for området.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Den økologiske integritet sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

3.2 Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

I området skal der være mulighed for en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. I forbindelse med forvaltningen skal der tages hensyn til, om naturtyper, arter eller fugle på udpegningsgrundlaget kan være følsomme over for en sådan forvaltning, eksempelvis de som er nævnt under de overordnede målsætninger.

De konkrete målsætninger bygger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle. Se bilag 1 for oversigt over, hvilke naturtyper, arter og fugle de forskellige grupper indeholder.

Generelt

- Den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Terrestrisk habitatnatur

Der er kortlagt ca. 1687 ha terrestriske habitatnaturtyper i området. Heraf er ca. 1 ha kategoriseret som naturtyper knyttet til flyvesand, ca. 1194 ha er salttolerante naturtyper, ca. 186 ha som naturtyper knyttet til overvejende vådbund og ca. 306 ha som naturtyper knyttet til overvejende tørbund.

- For naturtyper med et tilstandsvurderingssystem skal der fortsat være mindst 0,2 ha naturtyper knyttet til flyvesand, mindst ca. 630 ha salttolerante naturtyper, mindst ca. 108 ha vådbundsnaturtyper og mindst 96 ha tørbundsnaturtyper i tilstandsklasse I-II. Naturtyper i klasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Det betyder, at det samlede areal skal være mindst 186 ha. For de skovbevokset naturtyper, skal andelen af store træer og dødt ved være stabil eller stigende. Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.

Arter

- For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet, at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang.

Ynglefugle

- Tilstanden og det samlede areal af de kolonirugende fugles kortlagte levesteder må ikke være i tilbagegang, og mindst 75% af arealet skal være i fremgang mod eller fastholdes i tilstandsklasse I-II.
- For engfugle og mose- og rørskovsfugle er målet, at tilstanden og det samlede areal af levesteder i tilstandsklasse I-II er stabil eller i fremgang. Levestederne i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I eller II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- For ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem er målet, at de skal bidrage til at sikre og øge bestanden på nationalt niveau. Levestedernes samlede areal og tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) skal være stabil eller i fremgang

Trækfugle

- For trækfugle, der kan optræde med nationalt eller internationalt betydende forekomster i fuglebeskyttelsesområdet, skal deres raste- og overnatningsområder sikres eller være i

fremgang, således at området også fremadrettet kan huse en bestand af national eller international betydning.

Søer under 5 ha

- For søer under 5 ha i tilstandsklasse I-II er målet, at tilstanden skal være stabil eller i fremgang. Søer under 5 ha i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Marine- og ferskvandsnaturtyper (undtagen søer under 5 ha)

- For vandløb og marine naturtyper henvises til målsætningerne i vandområdeplanerne.
- For de marine naturtyper skal tilstand og areal være stabil eller i fremgang og bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.

3.3 Modstridende naturinteresser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype eller art på udpegningsgrundlaget eller en målsætning om sikring af den nationale bestand af en fugl på udpegningsgrundlaget kan indebære en lokal nedprioritering af en anden naturtype, fugl eller art på udpegningsgrundlaget, og det er derfor nødvendigt at foretage et valg.

Naturtypen rigkær prioriteres højere end ung elle- og askeskov, som er opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne enge og moser. Rydning af unge elle- og askeskove i forbindelse med genskabelse af rigkær kan kun ske under forudsætning af, at arealet af skovnaturtypen opretholdes på nationalt biogeografisk niveau.

Levesteder for brushane og alm. ryle i form af velafgræssede strandenge (1330) prioriteres i forhold til udvikling af rørsumpe. Dog prioriteres gamle veludviklede rørsumpe som levesteder for rørhøg og rørdrum.

4. Indsatsprogram

Opfyldelsen af habitatdirektivets krav om gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som direktiverne omfatter, og fuglebeskyttelsesdirektivets tilsvarende krav om at sikre den nationale bestand af de fugle, som er omfattet af direktivet, er en opgave, som strækker sig over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode, således at det sikres, at Danmark efterlever disse EU-direktivkrav, og der kan etableres en sammenhæng mellem indsats og tilgængelige virkemidler.

Den nationale prioritering af indsatsen i tredje planperiode sigter på at skabe mulighed for mere naturlige processer og naturens robusthed, udvide arealet med urørt skov samt fokus på tiltag mod klimaforandringer. En del af prioriteringen fra anden planperiode videreføres. Der skal således i tredje planperiode fortsat være fokus på indsats for særligt truede fugle og arter, bekæmpelse af invasive arter, fortsættelse af arbejdet med at gennemføre og afsøge behov for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og gennemføre fiskeriregulering, samt fortsættelse af indsatsen for langsigtet at sikre den nødvendige pleje af de lysåbne naturarealer og skovarealer. Der bør løbende være opmærksomhed på den naturlige synergi, og at indsats for naturtyper ofte også gavner fugle og arter koblede til pågældende naturtyper.

Nedenstående retningslinjer for indsatsen er opbygget efter mål- og rammestyringsprincippet, således at den statslige plan fastlægger de krav til indsatsen i planperioden, der er nødvendige for at sikre nationalt besluttede prioriteringer. Således beskriver retningslinjerne ikke metoden eller placering af enkelte projekter. Det er en fælles opgave for kommuner og offentlige lodsejere at aftale på hvilke arealer og i hvilke kommuner, den konkrete indsats skal foregå.

Indsats til bedring af vandkvaliteten gennemføres som led i vandplanlægningen og havstrategidirektivet, ligesom reduktion af kvælstofdeposition sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen, og dette er således ikke en del af Natura 2000-planens indsatsprogram.

Retningslinjerne er opdelt i generelle retningslinjer, der gælder for alle områder, og specifikke retningslinjer for det enkelte Natura 2000-område. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk.

4.1 Generelle retningslinjer

1. Myndighederne tager i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område og sikrer dermed en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.
2. Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje også til gavn for tilknyttede fugle og arter.
3. Der arbejdes for at sikre egnede levesteder for områdets fugle eller arter.
4. For skovnaturtyper, hvor det vurderes nødvendigt af hensyn til bevarelse af skovnaturtyper på udpegningsgrundlaget, sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje også til gavn for tilknyttede fugle og arter.

5. Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper.
6. Igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførelse af tidligere Natura 2000-planer, afsluttes.
7. Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.
8. Der fokuseres på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i væsentlig forekomst i Danmark, og på om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr, samt fortsættelse af arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-områder.
9. Opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klappning i Natura 2000-områder.
10. Der arbejdes på en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter herunder en lang række direktivarter og -fugle.

4.2 Område specifikke retningslinjer

1. Tilstanden af levestederne for almindelig ryle og brushane sikres (hvis tilstanden er god-høj) eller forbedres (hvis tilstanden er ringe-moderat), således at de kortlagte levesteder får en naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet.
2. Tilstanden af levestederne for havterne og klyde sikres (hvis tilstanden er god-høj) eller forbedres (hvis tilstanden er ringe-moderat), således at 75 % af de kortlagte levesteder får en naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet, hvilket også vil være til gavn for splitterne.
3. Tilstanden af levesteder for gul stenbræk forbedres i overensstemmelse med arternes krav til disse.
4. Der søges udtaget kulstofholdige lavbundsjord der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Udtagningen kan ligeledes være til gavn for bl.a. havlampret, bæklampret, odder, flodlampret, skæv vindelsnegl, trækfuglene klyde, pibesvane, sangsvane, hjejle, knopsvane, kortnæbbet gås, grågå, bramgå, krikand, blishøne, pipeand, skestork samt ynglefuglene rørdrum, fjordterne, klyde, rørhøg og blåhals. Udtagningen skal også bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.
5. Der gennemføres en grundlæggende indsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden.
6. Urørt skov (permanent ophør af drift m.v.) kan være en mulighed af hensyn til naturtyper og tilknyttede arter og fugle. Ved udlæg til urørt skov skal der tages hensyn til levesteder for særligt følsomme arter.
7. Miljøstyrelsen reviderer bestemmelserne for vildtreservatet Nibe og Gjøl Bredning, Ulvedybet.
8. Den nødvendig fiskeriregulering færdiggøres på stenrev og boblerev.

4.3 Relation til vandområdeplaner

Dette Natura 2000-område ligger indenfor vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Området ligger desuden i Havstrategidirektivets marin-atlantiske region.

Vandområdeplanens indsats for at opnå god økologisk tilstand bidrager til at opfylde bevaringsmålsætningerne for akvatiske arter og naturtyper ved at tilvejebringe forbedringer i vandløb, søer og kystvande i overensstemmelse med de bevaringsmålsætninger, der fremgår af Natura 2000-planen. [Vandområdeplanen for 2015-21 kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside.](#) Det forventes, at der kommer nye vandområde planer i 2022.

Vandområdeplanens indsatser bidrager både med foranstaltninger til at undgå yderligere forringelser og med foranstaltninger til genopretning af bevaringsstatus. Indsatserne kan eksempelvis være reduktion af kvælstof- og fosforbelastningen til søer, reduktion af tilledningen af organiske stof til vandløb samt reduktion af kvælstofbelastningen til marine vandområder. Hertil kommer fx genslyngning af vandløb og fjernelse af spærringer. De konkrete indsatser for planperioden 2022-2027 vil blive beskrevet i den kommende vandområdeplan og fremgå af den kommende indsatsbekendtgørelse. Indsatserne vil også blive præsenteret i MiljøGIS på [Miljøstyrelsens hjemmeside.](#)

[Opdateres evt. i løbet af høringsperioden].

5. Bilag 1. Oversigt over grupperinger

Nedenstående tabeller angiver hvordan naturtyper, arter og fugle er grupperet i dette Natura 2000-område, og som der refereres til i de konkrete målsætninger. På [Miljøstyrelsens Natura 2000-hjemmeside](#) kan man se det samlede overblik over alle naturtyper, fugle og arter, der er koblet til de enkelte grupper. For tabeller med naturtyper angiver *, at der er tale om en prioriteret naturtype.

Grupperinger af terrestrisk habitatnatur	Tilstandsvurderingssystem	Naturtype navn	Naturtype nr.
Naturtyper på flyvesand	med tilstandsvurderingssystem	Forklit	2110
Naturtyper på flyvesand	med tilstandsvurderingssystem	Grå/grøn klit*	2130
Salttolerante naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Enårig strandengsvegetation	1310
Salttolerante naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Indlandssalteng*	1340
Salttolerante naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Strandeng	1330
Salttolerante naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Strandvold med flerårige planter	1220
Tørre naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Enekrat	5130
Tørre naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Kalkoverdrev*	6210
Tørre naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Surt overdrev*	6230
Tørre naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Tør hede	4030
Tørre naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Bøg på muld	9130
Tørre naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Stilkeke-krat	9190
Tørre naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Urtebræmme	6430
Våde naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Hængesæk	7140
Våde naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Kildevæld*	7220
Våde naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Rigkær	7230
Våde naturtyper	med tilstandsvurderingssystem	Tidvis våd eng	6410
Våde naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Ege-blandskov	9160
Våde naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Elle- og askeskov*	91E0
Våde naturtyper	uden tilstandsvurderingssystem	Skovbevokset tørvemose*	91D0

Grupperinger af habitatarter	Arts navn	Arts nr.
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Bæklampret	1096
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Flodlampret	1099
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Gul Stenbræk	1528
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Havlampret	1095
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Hedepletvinge	1065
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Kildevældsvindelsnegl	1013
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Odder	1355
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Skæv vindelsnegl	1014
Arter uden tilstandsvurderingssystem	Spættet sæl	1365

Grupperinger af ynglefugle	Fugle navn	Fugle nr.
Engfugle	Almindelig ryle	A466-B
Engfugle	Brushane	A861
Kolonirugende fugle	Fjordterne	A193

Kolonirugende fugle	Havterne	A194
Kolonirugende fugle	Klyde	A132
Kolonirugende fugle	Splitterne	A863
Mose- og rørskovfugle	Rørdrum	A021
Mose- og rørskovfugle	Rørhøg	A081
Ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem	Blåhals	A480
Ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem	Hedehøg	A084
Ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem	Skestork	A034

Grupperinger af trækfugle	Fugle navn	Fugle nr.
Trækfugle, international betydende forekomst	Blishøne	A125
Trækfugle, international betydende forekomst	Bramgås	A045-A
Trækfugle, international betydende forekomst	Hjejle	A140
Trækfugle, international betydende forekomst	Hvinand	A067
Trækfugle, international betydende forekomst	Knopsvane	A036
Trækfugle, international betydende forekomst	Kortnæbbet gås	A040-A
Trækfugle, international betydende forekomst	Lysbuget knortegås	A674-A
Trækfugle, international betydende forekomst	Pibeand	A855
Trækfugle, international betydende forekomst	Pibesvane	A037
Trækfugle, international betydende forekomst	Sangsvane	A038
Trækfugle, international betydende forekomst	Toppet skallesluger	A069
Trækfugle, national betydende forekomst	Grågås	A043
Trækfugle, national betydende forekomst	Klyde	A132
Trækfugle, national betydende forekomst	Krikand	A052
Trækfugle, national betydende forekomst	Skestork	A034

Grupperinger af søer under 5 ha	Naturtype navn	Naturtype nr.
Søer under 5 ha	Brunvandet sø	3160
Søer under 5 ha	Kransnålalge-sø	3140
Søer under 5 ha	Næringsrig sø	3150

Grupperinger af marine og ferskvandsnaturtyper	Naturtype navn	Naturtype nr.
Marin naturtype	Bugt	1160
Marin naturtype	Lagune*	1150
Marin naturtype	Rev	1170
Marin naturtype	Sandbanke	1110
Marin naturtype	Vadeflade	1140
Vandløb	Vandløb	3260

Resume

Natura 2000-plan for Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal (nr. 15). Natura 2000-planen skal sikre naturtilstanden for områdets udpegede arter, fugle og naturtyper og bidrage til opnåelse af gunstig bevaringsstatus. Områdets udpegede arter, fugle og naturtyper beskrives og der fastlægges målsætninger og indsatser.

Miljøstyrelsen
Tolderundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk